

Lyft blicken, Putin. Varför är du så vred och varför sänker du blicken? Guds fråga till den förnämade brodern Kain i dagens gammaltestamentliga text blir plötsligt aktuell.

Lyft blicken, Putin och se vad ditt krig mot ditt broderland Ukraina ställer till det. Lyft blicken och se barnen som gråter. Se familjerna som splittras. Se alla som är på flykt.

Lyft blicken och se all död och förstörelse som det orättfärdiga kriget för med sig.

Lyft blicken och se hur ditt eget land blir alltmer isolerat och föraktat. Lyft blicken och se ditt eget folk. Lyssna till deras längtan att få leva i fred.

Varför är du så vred och varför sänker du blicken?

Är det din rädsla, din makthunger, din ondska, din avundsjuka. Är det därför du inte vågar lyfta blicken? Människorna i Ukraina lever ju i ditt broderland. Ni är skilda länder men också syskon. Med gemensam historia, kultur och för många också ett språk. Ni skulle som bröder kunna ha glädje av varandra. Stöttat varandra. Som bröder. Om du bara hade lyft blicken.

Men din rädsla och din vrede får dig att sänka blicken. För du vill inte se ditt broderland vilja att leva i frihet. Du blir avundsjuk när din broder ses med välkomnande välvilja av det demokratiska och fria Europa.

Som Kain orkar du inte med att din broder är på väg att bryta sig loss och finna sin väg till frihet. Du blir rädd. Du blir vred. Synden ligger inte bara för dörren. Den har kommit in i dig och dina närmaste.

Och du är på väg att döda sin bror. Ditt land Ryssland är på väg att bli lika avskytt som Kain har varit sedan han dödade sin bror Abel. Det ena av de två namnen i Bibeln som aldrig mer kom att ges till någon annan. Det andra är Judas. Han som förrådde Jesus.

Från idag kommer ditt namn Vladimir Putin nämnas tillsammans i en skara med namn som Hitler, Polpot, Stalin, Mao, Idi Amin, Khadaffi och många många fler.

Kain och Abel. Adam och Evas söner. Tillvarons första brödrapar. Där Kain blir avundsjuk på sin bror Abel. Dödar honom och blir för alltid dömd. I Bibelns fjärde kapitel, direkt efter att Adam och Eva blivit utkastade ur paradiset. Då är det första som sker ett brodermord.

Dessa inledande berättelser i Bibeln är inte historiska på det sättet att vi någonstans i historiens gryning skulle ha stött på två bröder som heter Kain och Abel. Nej, bibelns inledande berättelser är sannare än så. De handlar om var tid och var plats där människor och folk delar livet på jorden. Och ingenstans blir relationer så sköra, farliga och utsatta som när två bröder inte vågar lyfta blicken utan sänker den i vrede.

Tyvärr är därför berättelsen om Kain och Abel alltid aktuell. Och i dessa tider mer aktuell än någonsin. För Rysslands invasion av Ukraina är ett brodermord och ingenting annat. Ett mord som grundar sig i rädsla, i makt, i att inte lyfta blicken utan låta synden, hämnden, maktfullkomligheten, ondskan, girigheten, elakheten inte endast ligga vid dörren utan bjuda in och bli husets herre.

Och likväl som detta handlar om en maktfullkomlig diktator vid namn Putin, så är detta också en berättelse för oss var och en. För vem av oss har inte någon gång, i mötet med vår

broder eller syster, vår vän eller någon annan i vår närhet, lockats att sänka blicken ner i vår avundsjuka, vår ovilja till den andres välgång, vår egen känsla av att bli orättvist behandlade och vilja döda. I någon form.

Om vi inte ser vår egen del i världens synd och orättfärdighet kommer vi aldrig våga lyfta blicken helt och ordentligt. Att leva är att bli ställd inför livets prövningar. Dessa är inte rättvisa eller korrekta, förnuftiga och förklarliga. Livet är alldeles för komplext för att kunna vara rättvist. När det händer ställs vi inför valet; att lyfta blicken eller sänka den samma och bjuda in synden i våra liv.

Och tänk detta kan ske i den största av välmening. Att vi låter rädslan för framtiden ta över. Som för Petrus, Jesu lärjunge. Han blir ju alldeles förskräckt och rädd när han hör hur Jesus talar om att han ska bli dödad. Nej, Jesus. Något sådant får inte hända dig. Och vem kan klandra Petrus för denna omsorg. Vilja skydda sin vän.

Men Jesus reagerar. Och reagerar starkt. Lite onödigt starkt kan tyckas; "Håll dig på din plats, Satan. Du vill få mig på fall".

Men kanske ändå om vi möter händelsen med blicken lyft eller sänkt, så kanske vi kan ana varför Jesus reagerar så starkt. Lyfter vi inte blicken, så står synden för dörren. Då släpper vi in Satan och synden. Om det så är i rädslans, girighetens, maktens gestalt.

Det är som att Petrus bara hör hälften av vad Jesus säger; att Jesus kommer bli dödad. Nej, tänker Petrus och sänker blicken. Så han missar resten; "och bli uppväckt på tredje dagen". Det hör inte Petrus. Eller vågar inte höra. Och vem kan klandra honom.

Och här är vi nu, som människor, som troende, som Gudslängtande människor. Vi är bestörta över det som händer i Ukraina. Vi är rädda. Oroliga. Så mycket lidande. Så mycket förstörelse. Så mycket död.

Och allt detta måste vi ta på största allvar. Inte blunda. Men vi behöver inte sänka blicken. Vi behöver inte ge upp. Vi behöver inte misströsta. Låt oss behålla vår lyfta blick och behålla hoppet.

Vi har ett ansvar för våra ungdomar som ser världen gå sönder. Vi har ett ansvar för Ukrainas folk. Vi har ett ansvar för att inte låta denna prövning få oss att sänka blicken. Vi har ett ansvar för att alla de människor som nu flyr för sina liv, både ska mötas i sin akuta nöd men inte minst också ses vara människor som har en framtid. Som inte endast behöver vår omsorg utan också med tiden kan och vill bidra till livet.

Dag Hammarskjöld skriver i sina Vägmärken; "Pröva icke vart ditt steg för dig; endast den som ser långt hittar rätt".

Vi måste fortsätta se långt. Vi måste behålla hoppet. Vi lever i fastetiden, med livets alla prövningar, men där borta lyser redan uppståndelsens ljus. Där borta är graven tom. Där borta segrar livet, ljuset och kärleken.

Hoppet är ingen lösning på livets hemskheter. Hoppet är heller ingen prognos, som uppmuntrande klappar oss på axeln och säger; det kommer nog gå bra. Hoppet är en relitet.

Graven är tom. Ljuset är starkare än mörkret. Därför är hoppe en väg, en riktning, som vi endast kan gå om vi lyfter blicken.

Inte låter världens alla sänkta blickar, få makten. Därför är hoppet att stå upp för demokrati och frihet. Därför är hoppet att ta risken att dö. Därför att hoppet att möta de flyende i ögonhöjd. Utan hopp skulle Ukrainas folk ha gett upp. För de hör inte bara död. De har blicken lyft mot en framtid i frihet.

Det är Fastans väg, det är Guds väg, Det är Jesus väg till korset och en tom grav. Det är den väg som den hittar som inte sänker blicken utan ser långt.

Lyft blicken – ge inte upp – hoppet lever. Det ger oss modet, kraften och viljan att möta det som idag är.